

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2554/23
23.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јасне Беловић, председника већа, Иде Никитовић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., са боравиштем у ул. ..., чији је пуномоћник Весна Михаиловић, адвокат из Београда, ул. Димитрија Туцовића бр. 47/12, против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Иван Савић, адвокат из Београда, ул. Вукице Митровић бр. 16, ради раскида уговора о доживотном издржавању, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 4840/2018 од 28.11.2022. године и решења П 4840/18 од 25.01.2023. године, у седници већа одржаној дана 23.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 4840/18 од 28.11.2022. године у ставу првом и трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Другог основног суда у Београду П 4840/18 од 25.01.2023. године у ставу првом изреке.

УКИДА СЕ решење Другог основног суда у Београду П 4840/18 од 25.01.2023. године у ставу другом изреке и у том делу предмет се ВРАЋА првостепеном суду на поновни поступак.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 4840/18 од 28.11.2022. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев па је раскинут Уговор о доживотном издржавању оверен пред Петим општинским судом у Београду ЗР 163/05 дана 25.02.2005. године, закључен између тужиоца, као примаоца издржавања и тужених, као давалаца издржавања, што су тужени дужни да признају и трпе. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу којим је

тражио да се обавезу тужени да се са свим лицима и стварима иселе из једнособног стана у ... у ул. ..., улаз ..., стан 45 у поткровљу, површине 32 м², који се налази у стамбеном објекту изграђеном на кат. Парцели ... КО ... и да га предају у државину тужиоцу. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплате износ од 162.000,00 динара.

Решењем Другог основног суда у Београду П 4840/18 од 25.01.2023. године, ставом првим изреке, исправљена је пресуда Другог основног суда у Београду П 4840/18 од 28.11.2022. године у ставу првом изреке, реду трећем, тако што је уместо датума "25.02.2005. године" означен датум "25.03.2005. године". Ставом другим изреке, утврђено је да је тужба тужиоца у делу којим је тражио да се обавезу тужени да се са свим лицима и стварима иселе из једнособног стана у ... у ул. ..., улаз ..., стан 45 у поткровљу, по структури једнособан, површине 32 м², који се налази у стамбеном објекту изграђеном на кат. Парцели ... КО ... и да га предају у државину тужиоцу, повучена и да се пресуда од 28.11.2022. године у том делу ставља без дејства.

Против наведене пресуде П 4840/18 од 28.11.2022. године и решења П 4840/18 од 25.01.2023. године, тужени су благовремено изјавили жалбе из свих законских разлога, побијајући пресуду у ставу првом и трећем изреке, а решење у целисти. Трошкове поступка су тражили и определили.

Тужилац је благовремено поднео одговор на жалбу тужених изјављену против пресуде П 4840/2018 од 28.11.2022. године.

Испитујући правилност побијане пресуде од 28.11.2022. године у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11 са изменама и допунама), другостепени суд је оценио да је жалба тужених неоснована.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле Уговор о доживотном издржавању који је оверен пред Петим општинским судом у Београду дана 25.03.2005. године, којим су странке прихватиле да тужилац као прималац издржавања, пренесе право својине на стану у ул.... на тужене, као даваоце издржавања, док су се тужени обавезали да заузврат брину о здрављу тужиоца, набављају му и спремају храну, одржавају кућу у којој живи и по смрти га сахране у складу са уобичајеним стандардима, а да се упис права својине и фактичка предаја стана изврши након његове смрти. Предметни стан је стечен за време трајања брака тужиоца и сада пок. мајке тужене ГГ и представља брачну тековину на коју једним делом полаже право и тужена, што је чини сувласником идеалног дела. Односи између уговорача, односно парничних странака су у почетку били добри, те су тужени редовно посећивали тужиоца, бринули се о њему и његовом здравственом стању али су се временом пореметили до те мере да је туженима забрањен приступ у кућу у којој тужилац живи, чиме је постало немогуће извршавање уговором преузетих обавеза.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, које наводима жалбе тужених на правно релевантан начин није доведено у сумњу, првостепени суд је позивајући се на одредбе члана 194 став 1 и 3 и члана 201 Закона о наслеђивању, те чланова 124 и 132 Закона о облигационим односима, правилно закључио да су се стекли услови за раскид

Уговора о доживотном издржавању, будући да између уговарача постоје озбиљно и дубоко поремећени породични односи који онемогућавају тужене да извршавају своје обавезе, а на страни тужиоца јака жеља да се уговор раскине, због чега би одржавање таквог уговора на снази било противно самој његовој сврси, па је одлучио као у ставу првом изреке.

Правилност тако донете пресуде није доведена у сумњу жалбеним наводима тужених.

Наиме, тужени у претежном делу жалбом оспоравају закључак првостепеног суда да би обзиром на нарушене породичне односе одржавање Уговора на снази било противно самој његовој сврси, са позивањем на то да је такав закључак донет без улажења у то да ли је нека од уговорних страна испуњавала своје обавезе, као и разлоге који су довели до таквих односа. Из утврђеног чињеничног стања несумњиво произлази закључак да су односи тужиоца и тужених у тој мери поремећени да је туженима онемогућено извршавање уговорних односа, такав закључак ни жалбом тужених није оспорен, а одредба члана 201 став 1 Закона о наслеђивању је изричита да свака од уговорних страна може захтевати да суд раскине уговор кад се утврди да су се међусобни односи из било ког узрока толико пореметили да постану неподношљиви. За раскид уговора о доживотном издржавању није од значаја ни који је узрок поремећених односа нити да ли постоји кривица неке од страна и које за поремећај односа.

Уговор о доживотном издржавању је утолико специфичан уговор што се закључује с обзиром на својство личности даваоца издржавања који примаоцу издржавања треба да обезбеди негу у болести и помоћ у задовољавању свакодневних животних потреба у годинама када то, по природи ствари, прималац издржавања више не буде могао да чини сам без туђе помоћи. Смисао и сврха уговора о доживотном издржавању јесте да се прималац издржавања, који је углавном човек у годинама, осећа сигурним у тренутку старости и немоћи. У таквој ситуацији довољно је да једна страна жели и тражи да се уговор раскине и да је њен став, осећање и мишљење да је немогуће настављање уговора и остваривање његове сврхе, јер извршење уговора тражи колико-толико усклађене односе уговарача, да принудно одржавање уговора на снази не само да не би одговарало правој вољи странака у време закључења уговора, већ би било и у супротности са сврхом и смислом, те циљем због кога се уговор закључује. Добри односи између уговарача су предуслов за извршавање уговорних обавеза код уговора о доживотном издржавању, а у конкретном случају нема сумње да тужилац, као прималац издржавања јасно, недвосмислено и безусловно жели раскид уговора, па је у таквој ситуацији његов захтев основан без обзира на понашање тужених и узрок због кога је дошло до поремећаја односа странака, као и да ли би се ти односи евентуално могли побољшати. Утврђивање кривице за раскид уговора, као и висине давања тужених на име издржавања тужиоца могу бити од утицаја само за утврђивање висине накнаде коју тужени могу да потражују од тужиоца због раскида уговора о доживотном издржавању сходно одредби члана 201 став 2 и 3 Закона о наслеђивању.

Како другостепени суд у потпуности прихвата правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепеног суда, на које је првостепени суд правилно применио материјално право, то нема потребе за даљим образлагањем пресуде, већ се тужени упућују на потпуно и правилно образложење првостепеног суда, а у складу са одредбом

члана 396 став 2 ЗПП.

Правилна је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде, јер је донета правилном применом одредаба чланова 153, 154 и 163 ЗПП, уз правилан обрачун извршен у складу са АТ и ТТ.

Са изнетих разлога, и како у поступку доношења првостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3,5,7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, а супротно наводима жалбе тужених ни она из тачке 12 истог става јер пресуда садржи јасне и непротивречне разлоге о свим битним чињеницама, на основу одредбе члана 390 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући даље правилност побијаног решења П 4840/18 од 25.01.2023. године, у границама законских овлашћења из члана 386, у вези члана 402 ЗПП, другостепени суд је оценио да је жалба тужених делимично основана.

Наиме, код чињенице да је код израде писаног отправака пресуде П 4840/2018 од 28.11.2022. године, првостепени суд очигледно погрешно у означавању датума овере предметног уговора о доживотном издржавању правилно је поступио када је применом члана 362 ЗПП тај недостатак отклонио ставом првим изреке решења од 25.01.2023. године. Из тог разлога се неосновано жалбом тужених оспорава правилност тог дела решења, због чега је решење у ставу првом изреке применом одредбе члана 401 тачка 2 ЗПП потврђено.

Међутим, основано се жалбом тужених оспорава одлука првостепеног суда садржана у ставу другом изреке решења П 4840/2018 од 25.01.2023. године, којом је утврђено да је тужба тужиоца у делу којим је тражио да се обавезу тужени да се са свим лицима и стварима иселе из предметног стана, повучена и да се пресуда од 28.11.2022. године у том делу ставља без дејства.

Наиме, одредбом члана 362 став 1 и 2 ЗПП прописана је могућност да председник већа доношењем посебног решења изврши исправку грешке у именима и бројевима, као и друге очигледне грешке у писању, рачунању, недостатку облика и несагласности преписа пресуде са изворником пресуде.

Из цитиране законске одредбе произлази да је њеном применом могуће извршити исправку грешака у тексту пресуде и то само онда када се ради о очигледној техничкој грешци суда насталој приликом писања одлуке, те да на тај начин није могуће вршити измену садржине донете одлуке.

Усвајајући предлог за исправку пресуде на начин као у ставу другом изреке побијаног решења, првостепени суд је поступио противно цитираној одредби члана 362 ЗПП јер није могао решењем о исправци мењати садржину своје одлуке донете у ставу другом изреке побијане пресуде П 4840/2018 од 28.11.2022. године, и поред тога што је тужилац на рочишту дана 26.11.2019. године повукао тужбу у том делу.

Из изложених разлога побијано решење о исправци је у ставу другом изреке

морало бити укинуто.

У поновном поступку првостепени суд ће, имајући у виду примедбе на које је овим решењем указано поново оценити основаност предлога тужиоца за исправку пресуде у огледу става другог изреке и о том предлогу донети нову, правилну и на закону засновану одлуку, за коју ће дати јасне и потпуне разлоге.

На основу изнетог, применом одредбе члана 401 тачка 3 ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке овог решења.

Одлуку из става четвртог изреке, другостепени суд је донео на основу одредбе члана 165 у вези члана 153 ЗПП имајући у виду да тужени нису успели у поступку по жалби на пресуду због чега је њихов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка истакнут у жалби којом се побија првостепена пресуда неоснован.

Председник већа-судија
Јасна Беловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасминак Ђокић